

Азбука Azbuka

аА бБ вВ гГ дД еЕ ёЁ жЖ зЗ иИ йЙ кК лЛ мМ
нН оО пП рР сС тТ уУ фФ хХ цЦ чЧ шШ щЩ ъ
ы Ы эЭ юЮ яЯ

1) Tiskací písmena azbuky, která jsou stejná nebo podobná jako písmena latinky a stejně se čtou:

azbuka	latinka
а А	a A
м М	m M
о О	o O
к К	k K
т Т	t T

2) Tiskací písmena azbuky, jejichž tvar je stejný jako písmen latinky, avšak označují jiné písmeno než v latince:

azbuka	latinka
в В	v V
е Е	je Je / 'e
н Н	n N
р Р	r R
с С	s S
у У	u U
х Х	ch Ch

3) Odlišná tiskací písmena azbuky:

azbuka	latinka
я Я	ja Ja / 'a
ё Ё	jo Jo / 'o
ю Ю	ju Ju / 'u
и И	i I
э Э	e E
ы	y Y
ь	měkký znak

Ѣ	tvrdý znak
ч Ч	č Č
щ Щ	šš' Šš'
ж Ж	ž Ž
ш Ш	š Š
ц Ц	c C
б Б	b B
д Д	d D
й Й	j J
л Л	l L
п П	p P
ф Ф	f F
г Г	g G
з З	z Z

4) Poznámky

- ruština nemá písmeno H (slova s H se přepisují jako G (Г) nebo Ch (X))
- ruština nemá písmeno W (slova s W se přepisují jako V (В) nebo U (У))
- české Ř se přepisuje jako Rž (Рж), např. Přerov: Прже́ров
- Q se přepisuje jako Kv (Кв)
- X se přepisuje jako Ks (Кс)
- Э se vyskytuje nejčastěji na začátku slova, např. э́тот, э́кспорт

Poznámky k výslovnosti

A) Ruský přízvuk

Přízvuk plní ve výslovnosti funkci zvýraznění určité slabiky. Takto zvýrazněné slabiky nazýváme přízvučnými, ostatní jsou nepřízvučné. Ruský přízvuk je na rozdíl od češtiny pohyblivý, může být na jakékoliv slabice. Přízvučná slabika se vyslovuje silněji než ostatní. Pozor! Ruština nemá krátké a dlouhé samohlásky, přízvuk není česká délka.

B) Výslovnost souhlásek

1) souhlásky **ж** [ž], **ш** [š] a **ц** [c] jsou **vždy tvrdé**:

жа́рко, жи́лка, жу́к, жу́лик, ша́нс, ше́сть, шея́, шу́м, ца́рство, це́ль, ци́фра

2) souhlásky **й** [j], **ч** [č] a **щ** [šš'] jsou **vždy měkké**:

йод, йогурт, чашка, чай, чудо, щенок, щавель, щипка

3) ostatní souhlásky mohou být měkké i tvrdé.

C) Výslovnost ruské samohlásky **о**

- **о** pod přízvukem se čte jako **о**: *до́м, ко́т, во́н*
- **о** v první slabice před přízvukem, na začátku slova, a někdy také v koncovkách se blíží hlásce **а**, v transkripci označujeme [ʌ]: *по́том, зо́вут, о́город*
- **о** v druhé (třetí, ...) slabice před přízvukem nebo po něm se čte jako velmi krátká nejasná hláska, v transkripci označovaná znakem [ɔ]: *молоко́, голова́, зарабо́ток*

D) Výslovnost ruských **я, ю, ё, е**

1) **měkkost souhlásky + а, у, о, е** po párové souhlásce, např. *Та́ня, гово́рю,*

мне́, Серге́е

2) **[j] + а, у, о, е**

a) na začátku slova *Я́на, Ю́ра, ё́лка, Еле́на*

b) po samohlásce *мо́я, я зна́ю, он пригла́шает*

c) po **ь, ъ** *воскресе́нье, объ́яснить*

* Písmeno **ё** se vyskytuje jen v přízvučné slabice a vyslovuje se vždy jako **о**.

* Nepřízvučné slabiky s písmeny **е, я** se vyslovují mezi **е** a **и**.

Čtěte ruská slova:

я, он, она́, как, э́то, парк, вот, ма́ма, зеркало, па́па, рот, поп, ка́ко, вон, раб, тут, ко́локол, зонт, ве́рно, но́вая курт́ка, мо́я ма́ма

Slovní zásoba

ма ма	máma
па а	táta
он	on
о н а	ona
кто	kdo
как	jak
вот	tady, zde
там	tam
кот	kocour
нет	ne
да	ano
а	ale, a
кар т а	mapa
кас с а	pokladna
кто-то	někdo, kdosi
мар к а	1. známka, 2. marka
мэр	starosta
от п уск	dovolená
па п ка	desky (papírové)
па с порт	osobní průkaz, pas
рот	ústa
ск о ро	brzy
с о рок	čtyřicet
срок	lhůta, termín
суп	polévka
т а к как	protože
тот	onen, tamten
тут	tady, zde
у т ро	ráno (podst. jm.)
у т ром	ráno (příslovce)
этот, <u>э</u> та, <u>э</u> то	tento, tato, toto

Fráze

Привет!

Как тебя зовут?

Меня зовут Анна.

Кто это?

Это папа.

Вот он.

Ahoj!

Jak se jmenuješ?

Jmenuji se Anna.

Kdo to je?

To je tatínek.

Tady je.

Gramatika

Ruské sloveso „být“ (быть) v přítomném čase

V ruském jazyce se sloveso „být“ v přítomném čase oznamovacího způsobu **neužívá**.

Porovnejte:

Кто это?

Kdo je to?

Это моя мама.

To je moje maminka.

Zápor slovesa „být“ (быть) v přítomném čase

Zápor se tvoří s pomocí částice **не**:

Это не папа.

To není tatínek.

Это не Анна.

To není Anna.

Это не Ваня, а Вова.

To není Váňa, ale Vova.

Это не Ян, а Якуб.

To není Jan, ale Jakub.

Cvičení

1) Poslouchejte a opakujte:

Кто это?

Это папа.

Как тебя зовут?

Меня зовут Анна.

Кто это?

Это мама.

А как тебя зовут?

Меня зовут Ваня.

А это?

Это Катя.

Привет! Как тебя зовут?

Привет! Меня зовут Ваня.

2) Dialogy. Poslouchejte a čtěte dialogy:

А

— Кто это?

— Это моя мама.

— А кто это?

— Это папа.

— Это не папа, а Ян.

Б

— Я Вова. А как тебя зовут?

— Меня зовут Катя.

В

— Меня зовут Зузана. А как тебя зовут?

— Диана.

Г

— Как тебя зовут?

— Меня зовут Ота. А как тебя зовут?

— Таня. А кто это?

— Это Катя. А вот моя мама. Маму зовут Анна.

— А как зовут кота?

— Кота зовут Туз. Вот он.

3) Tvořte záporné věty podle příkladu:

Пříklad:

Это Таня? (Анна)

Нет. Это не Таня, а Анна.

Это Катя? (Оля)

Это Антон? (Виктор)

Это Ота? (Ян)

Это Зузана? (Яна)

Это Якуб? (Ваня)

4) Doplňte chybějící slova:

А

— _____ это?

— _____ папа.

Б

— Привет! _____ тебя зовут?

— _____! Меня _____ Ваня.

В

— Как _____ зовут?

— _____ зовут Ота. А как тебя _____?

— Таня.

Г

— _____ моя мама. Маму _____ Анна.

— А _____ зовут папу?

— Ян.